

STRANI RADNICI U HRVATSKOJ – SOCIJALNA DIMENZIJA I IZAZOVI TRŽIŠTA RADA

KONFERENCIJA „MIGRACIJE, TRŽIŠTE RADA I INTEGRACIJA: HRVATSKA SUTRA“

Na konferenciji održanoj 22. svibnja 2025. u Zagrebu u sklopu međunarodnog projekta Recruit4Tomorrow, u kojemu sudjeluje SING, predstavljeno je istraživanje o životnim i radnim uvjetima stranih radnika u Hrvatskoj. Istraživanje je proveo Institut za istraživanje migracija, a sudjelovalo je 400 radnika iz Azije i Afrike, ponajprije s Filipina, iz Nepala i Indije. Većina ih radi u sektorima prijevoza, ugostiteljstva i graditeljstva – djelatnostima koje već dulje vrijeme bilježe manjak domaće radne snage.

Iako su razlozi njihovog dolaska prvenstveno ekonomske prirode, rezultati istraživanja ukazuju na širu društvenu

dimenziju: više od pola ispitanih želi u budućnosti preseliti i obitelj u Hrvatsku, a dio njih planira dugoročan ostanak. U tom kontekstu, razumijevanje njihovog položaja u hrvatskom društvu postaje važno ne samo s humanitarnog, već i sa socijalnog aspekta.

Zanimljivo je da čak 34% ispitanika ocjenjuje kako im se kvaliteta života poboljšala otkako su u Hrvatskoj. No istovremeno, standard života ocjenjuju najlošije u odnosu na druge aspekte života, poput zdravlja. Ova razlika ukazuje na potrebu pažljivog promišljanja o načinima na koje se pristupa problemima u vezi sa zaštitom radničkih prava i osiguravanjem minimalnih uvjeta dostojanstvenog rada – bez obzira na porijeklo radnika.

TRŽIŠTE RADA I ODGOVORNOST INSTITUCIJA

Konferenciju su otvorili Sadmir Hošić, dopredsjednik HUP-Udruge malih i srednjih poduzetnika i Marina Perić Kaselj, ravnateljica Instituta za istraživanje migracija, koji su naglasili potrebu za otvorenim dijalogom i odgovornim upravljanjem promjenama na tržištu rada.

U panelima su sudjelovali predstavnici raznih institucija i sektora:

- Sara Drobac (Infobip),
- Ana Marčinko (Isusovačka služba za izbjeglice),
- Jasna Pipunić (SING - Sindikat gospodarstva),
- Ivan Balabanić (Institut za istraživanje migracija),
- Wafa Kharroubi (W.A.F.A. usluge),
- Bojan Stanimirović i Barbara Olenik Staničić (Jadran d.d.)
- Dario Ćorić (Hrvatska udruga poslodavaca).

Razmjena mišljenja pokazala je da postoji zajednička svijest o složenosti situacije, kao i potreba za dodatnim naporima u uređenju odnosa na tržištu rada.

U raspravama koje su uslijedile, više je sudionika istaknulo potrebu za proaktivnijom politikom na razini države. Posebno je naglašena važnost usklađivanja zakonodavstva i mehanizama nadzora kako bi svi poslodavci poštovali pravila i zakone Republike Hrvatske. Naime, radna i socijalna prava ne bi smjela ovisiti o nacionalnosti, nego bi trebala biti jednako primjenjiva na sve koji su zaposleni na teritoriju države.

Važno je osigurati da se standardi rada ne snižavaju, te da se ne narušava ravnoteža odnosa na tržištu rada. U tom smislu, uloga inspekcija rada, socijalnih institucija i svih relevantnih dionika u sustavu ostaje ključna – kako bi se izbjegle moguće zloupotrebe i pritisak na radne uvjete u sektoru gdje su zaposleni i domaći radnici.

SURADNJA I IZAZOVI U RADNIM KOLEKTIVIMA

Na panel raspravama o suradnji domaće i strane radne snage sudjelovali su i predstavnici sindikata, poslodavaca i civilnog društva. Istaknuto je kako raznolikost na radnim mjestima nosi određene izazove u komunikaciji i organizaciji posla, ali i zahtijeva jasno definirane obveze i prava svih uključenih. Za uspješnu suradnju unutar kolektiva, potrebno je poštivanje pravila i standarda rada, koji su jednako važeći za sve radnike – bez obzira na njihovo porijeklo.

U tom kontekstu, sindikalna perspektiva ostaje usmjerena na očuvanje dostojanstva rada i sprječavanje nepoštene tržišne konkurencije među radnicima. Potrebno je pratiti sve oblike rada i zapošljavanja koji se pojavljuju na tržištu, kako bi se spriječilo potiskivanje domaćih radnika i snižavanje cijene rada kroz različite oblike fleksibilizacije.

ZAKLJUČAK

Strani radnici već su prisutni u brojnim sektorima hrvatskog gospodarstva, a njihov položaj i uvjeti rada sve su češće predmet javnih rasprava. Za sindikate, najvažnije ostaje pitanje zaštite temeljnih prava svih radnika i očuvanje dostignutih standarda rada.

U vremenima sve bržih promjena na tržištu rada, ključno je osigurati dosljednu primjenu zakona, učinkovite mehanizme nadzora i jednake uvjete rada za sve zaposlene – kako bi se očuvala ravnoteža u radnim odnosima i spriječile prakse koje mogu dovesti do narušavanja radničkih standarda.